

PREČU ZĪME

Kas tas ir – preču zīme

Preču zīmes izvēle vai radīšana ir katra jauna biznesa pasākuma svarīga daļa. Ja apzīmējums izraudzīts veiksmīgi, tas kļūst par produkta un komersanta vizītkarti. Preču zīme patērētājiem ļauj atpazīt konkrēto produktu plašajā līdzīgo produktu klāstā un izvēlēties sev vajadzīgo. Taču, lai veidotu stipru zīmolu, ir jādodom arī par preču zīmes aizsardzību, lai gadījumā, ja tirgū parādās atdarinājumi, pret tiem varētu efektīvi cīnīties. Tātad preču zīmi nepieciešams reģistrēt. Protams, lietot var arī neregistrētu preču zīmi, ciktāl tā neskar citu personu tiesības. Vienīgi tad sarežģītāk ir vērsties pret identisku vai līdzīgu zīmju izmantotājiem.

Preču zīme ir apzīmējums, kuru lieto, lai kāda uzņēmuma preces vai pakalpojumus atšķirtu no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem. Tās pamatfunkcija ir garantēt preču vai pakalpojumu izcelsmes identitāti patērētāju uztverē, lai ar attiecīgo zīmi marķētās preces vai pakalpojumi būtu bez pārpratumiem identificējami visā preču un pakalpojumu kopumā. Lai apzīmējums šo funkciju varētu pildīt, tam ir jāatbilst kritērijiem, kas noteikti preču zīmju regulējumā.

2020. gada 6. februāra Preču zīmju likums nosaka, ka preču zīmi var veidot apzīmējums, kuram piemīt atšķirtspēja, proti, īpašību kopums, kas attiecīgo preču vai pakalpojumu patērētājiem nodrošina iespēju atšķirt ar šo preču zīmi marķētās preces vai pakalpojumus no tādiem, kuriem ir cita izcelsme. Turklāt svarīgi, lai šo apzīmējumu būtu iespējams tā atveidot preču zīmju reģistrā, ka var skaidri un nepārprotami noteikt, kas ir preču zīmes īpašniekam piešķirtās aizsardzības priekšmets. Likums veicina vairāku mūsdienīgu apzīmējumu veidu aizsardzību preču zīmes statusā.

Preču zīme it īpaši var būt šāda veida apzīmējums:

- **vārdiska zīme**, ja to veido tikai vārdi vai burti, cipari vai citas standarta tipogrāfiskās zīmes vai to kombinācija;
- **figurāla zīme**, ja tajā izmantotas nestandarta rakstzīmes, īpaša stilizācija vai izkārtojums, vai grafisks elements (grafiski elementi), vai krāsa (krāsas); šajā kategorijā ietilpst zīmes, kas sastāv tikai no grafiskiem elementiem, un zīmes, kas sastāv no vārdiskiem un grafiskiem elementiem;
- **telpiska zīme**, ja to veido telpisks apjoms, preces vai tās iesaiņojuma forma, vai tā šādu objektu ietver;
- **novietojuma zīme**, ja to veido īpašais veids, kādā tā novietota uz preces vai piestiprināta pie tās;
- **ornamenta zīme**, ja to veido tikai regulāri atkārtoti elementi;
- **krāsu zīme**, ja to veido tikai viena noteikta krāsa bez kontūrām (krāsa pati par sevi) vai krāsu salikums bez kontūrām;
- **skaņu zīme**, ja to veido noteikta skaņa vai skaņu kombinācija;
- **kustību zīme**, ja to veido tās elementu kustība vai stāvokļa maiņa, vai tā šādus elementus ietver;
- **multivides zīme**, ja to veido attēla un skaņas kombinācija, vai tā šādus elementus ietver;
- **hologrāfiska zīme**, ja to veido elementi ar hologrāfiskām pazīmēm.

Izvēloties preču zīmi, tomēr jāpatur prātā, ka ne visus šeit minētos apzīmējumu veidus var aizsargāt valstīs ārpus Eiropas Savienības. Vairumā valstu ir spēkā agrāk arī pie mums dominējušais princips, ka preču zīmei ir jābūt tādai, ko var attēlot grafiski, līdz ar to elektroniskas datnes (ar skaņu vai video ierakstiem) reģistrācijai nepieņem.

Kolektīvā zīme ir tāda preču zīme, kuru lieto ražošanas, tirdzniecības vai pakalpojumu komersantu vai saimnieciskās darbības veicēju apvienības, asociācijas vai tamlīdzīgas organizācijas preču vai pakalpojumu apzīmēšanai un atšķiršanai.

Sertifikācijas zīme ir apzīmējums, kuru lieto tādu preču vai pakalpojumu apzīmēšanai, ko šīs zīmes īpašnieks sertificējis attiecībā uz materiālu, preču izgatavošanas vai pakalpojumu izpildes veidu, kvalitāti, precizitāti vai citām īpašībām, un kura ļauj attiecīgās preces vai pakalpojumus atšķirt no tādām precēm vai pakalpojumiem, kuri nav šādi sertificēti.

Kā iegūt preču zīmes aizsardzību?

Preču zīmes aizsardzību var iegūt, izvēlēto apzīmējumu reģistrējot valsts rūpnieciskā īpašuma iestādē. Preču zīme ir aizsargāta tikai tajā valstī vai valstu apvienībā, kurā (vai attiecībā uz kuru) tā ir reģistrēta.

Preču zīmes aizsardzību Latvijā var iegūt, reģistrējot to Patentu valdē.

Preču zīmes aizsardzību citās valstīs var iegūt:

- iesniedzot preču zīmes starptautiskās reģistrācijas pieteikumu Patentu valdē, var iegūt aizsardzību jebkurā no pieteicēja norādītajām valstīm, kuras ir vienojušās starptautiskās reģistrācijas atzīšanai (Madrides Savienības dalībvalstīs, kopā vairāk nekā 100);
- iesniedzot Eiropas Savienības preču zīmes reģistrācijas pieteikumu Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojā jeb EUIPO Alikantē (Spānija), var iegūt preču zīmes aizsardzību vienlaikus visās Eiropas Savienības dalībvalstīs;
- iesniedzot preču zīmes reģistrācijas pieteikumu izvēlētajā valstī rūpnieciskā īpašuma iestādē saskaņā ar šīs valsts normatīvo aktu prasībām.

Lietot var arī neregistrētu preču zīmi, ciktāl tā neskar citas preču zīmes tiesību lauku. Preču zīmes reģistrācija nav zīmes lietošanas priekšnoteikums. Vienīgi tad ir grūti apstrīdēt identisku vai līdzīgu zīmju izmantošanu.

Preču zīmes reģistrācijas priekšnoteikumi

Pirms iesniegt preču zīmes reģistrācijas pieteikumu, preču zīmes pieteicējam ir jāizvērtē:

1) vai izvēlētais apzīmējums ir piemērots preču zīmes reģistrēšanai.

Saskaņā ar vispārpieņemtu preču zīmju reģistrācijas praksi neregistrējami ir šādi apzīmējumi:

- apzīmējumi, kam attiecībā uz konkrētajām precēm vai pakalpojumiem trūkst jebkādas atšķirtspējas;
- preces, pakalpojumus vai to īpašības aprakstoši apzīmējumi;
- ikdienas valodā vai saimnieciskās darbības paražās vispārpieņemti termini attiecībā uz reģistrācijai pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem;
- patērētājus maldinoši apzīmējumi;
- apzīmējumi, kas ir pretrunā ar sabiedrisko kārtību vai vispārpieņemtajiem morāles principiem;
- valstu ģerboņi un karogi, starptautisko organizāciju nosaukumi, to saīsinājumi, emblēmas un karogi;
- heraldika, valsts apbalvojumi, citas zīmes ar augstu simbolisku vērtību, reliģiskie simboli;
- plaši pazīstamu preču zīmju atdarinājumi.

2) vai identisks, līdzīgs apzīmējums pieteicēju interesējošā valstī jau nav reģistrēts vai pieteikts reģistrācijai attiecībā uz tām pašām vai līdzīgām precēm. Šis arī ir nozīmīgs aspekts, un tas pirms zīmes pieteikšanas reģistrācijai noteikti jāpārbauda pašam pieteicējam, jo vairums preču zīmju reģistrācijas iestāžu nepārbauda citu personu agrāku preču zīmju pastāvēšanu, taču tiek nodrošināta iespēja veikto reģistrāciju apstrīdēt. Pat tad, ja reģistrācijas iestāde kādu preču zīmi atzīst par reģistrējamu, agrākas preču zīmes īpašniekam ir tiesības nepieļaut identiskas vai līdzīgas preču zīmes reģistrāciju vai vēlāk panākt reģistrētās preču zīmes atzīšanu par spēkā neesošu. Latvijā agrākas preču zīmes šajā izpratnē ir visas Patentu valdē agrāk reģistrētās vai reģistrācijai pieteiktās preču zīmes, agrāk reģistrētās vai agrāk reģistrācijai pieteiktās Eiropas Savienības preču zīmes, kā arī uz Latviju agrāk attiecinātās starptautiskās preču zīmes. **Par Latvijā spēkā esošajām preču zīmēm informāciju var iegūt Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā “Datubāzes”:** <https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-zimes/datubazes>

Minētie preču zīmju reģistrācijas priekšnoteikumi vienlīdz jāņem vērā, piesakot gan nacionālo, gan arī Eiropas Savienības vai starptautisko preču zīmi. Svarīgi piebilst, ka ir iespējamas situācijas, kad reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas brīdī datubāzēs tomērnav atrodama kāda līdzīga preču zīme, kas kļūst zināma tikai vēlāk, bet salīdzinājumā var izrādīties agrāka par nesen pieteikto. Tā var notikt tāpēc, ka preču zīmes pieteicējs ir tiesīgs atsaukties uz attiecīgās preču zīmes prioritāti no tās reģistrācijas pieteikuma datuma citā valstī.

Preču zīmes reģistrācija Latvijā (nacionālā reģistrācija)

Latvijā reģistrētas preču zīmes īpašniekam tiesības uz preču zīmi ir tikai Latvijas teritorijā.

Preču zīmes reģistrācijas pieteikumu Patentu valdē var iesniegt tiešsaistē Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā “E-pakalpojumi”:

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/e-pakalpojumi/e-pakalpojumi>

Ja neizvēlas preču zīmi pieteikt elektroniski, var aizpildīt pieteikuma veidlapu, kas pieejama Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā “Preču zīmes” – “Veidlapas”:

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-zimes/veidlapas>

Reģistrācijas pieteikumā ir jānorāda pieteicēja vārds (nosaukums) un adrese, reģistrācijai pieteiktais apzīmējums un preču un pakalpojumu saraksts, attiecībā uz kuru zīmi vēlas reģistrēt. Preces un pakalpojumi jāsadala grupās pa klasēm saskaņā ar klasifikāciju, kas iedibināta ar 1957. gada 15. jūnija Nicas nolīgumu par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (Nicas klasifikāciju). Nicas klasifikācija veidota tā, ka klasifikācijas klasēs ir radniecīgas preces vai pakalpojumi, taču jāzina, ka strīda gadījumā preces vai pakalpojumus neuzskata par savstarpēji līdzīgiem, pamatojoties tikai uz to vien, ka tie ietverti vienā un tajā pašā Nicas klasifikācijas klasē, un tos neuzskata par atšķirīgiem, pamatojoties tikai uz to, ka tie ietverti dažādās klasēs. **Ar klasifikāciju var iepazīties Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā “Preču zīmes” – “Nicas klasifikācija”:**

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/nicas-klasifikacija>

Mēneša laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas ir jāsamaksā reģistrācijas pieteikuma maksa. Šis maksas apmērs ir atkarīgs no preču un pakalpojumu klašu skaita – ja pieteikumā ietvertu klašu skaits pārsniedz vienu, ir jāmaksā papildmaksa. Patentu valdes tīmekļvietnē tiešsaistē iesniegtiem un turpat uzreiz apmaksātiem pieteikumiem ir piemērojama maksas atlaide 10 % apmērā.

Preču zīmes reģistrācijas izmaksas pieejamas Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā “Preču zīmes” – “Izmaksas”:

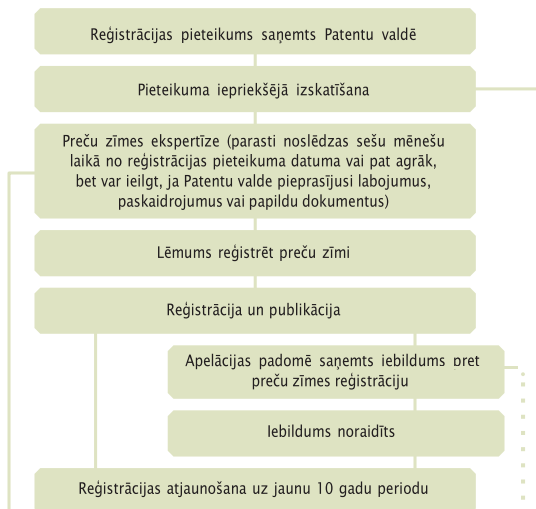
<https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-zimes/izmaksas>

Patentu valde veic pieteiktā apzīmējuma ekspertīzi. Vispirms no – tiek pieteikuma iepriekšējā izskatīšana jeb formālā pārbaude – tiek pārbaudīts, vai pieteikums ir pareizi sastādīts un satur visus nepieciešamos komponentus. Šajā posmā pati preču zīme vēl netiek vērtēta. Ja pieteikumā ir kļūdas vai nepilnības, Patentu valde lūdz pieteicēju tās novērst. Formālajai ekspertīzei noslēdzoties, preču zīmes pieteicējs saņem dokumentu “pieteikuma akcepts”. Pēc pieteikuma akcepta seko preču zīmes ekspertīze. Patentu valde pārbauda, vai pieteiktais apzīmējums spēj veikt preču zīmes funkcijas, proti, vai minētais apzīmējums nav uzskatāms par neregistrējamu. **Patentu valde nepārbauda, vai identisks vai līdzīgs apzīmējums jau nav reģistrēts**, un, ja vien apzīmējums atbilst vispārējiem reģistrējamības principiem, preču zīmi atzīst par reģistrējamu un par to informē pieteicēju. Pēc reģistrācijas maksas samaksāšanas preču zīme tiek reģistrēta un publicēta Patentu valdes oficiālajā izdevumā. Triju mēnešu laikā no preču zīmes publikācijas dienas agrāko tiesību (preču zīmju, citu rūpnieciskā īpašuma tiesību, autortiesību, komercietību) īpašnieki var iesniegt iebildumus pret preču zīmes reģistrāciju. Iebildumus izskata Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk – Apelācijas padome). Ja iebildums ir pamatots, Apelācijas padome to apmierina, un preču zīmes reģistrācija tiek atzīta par spēkā neesošu. Samaksātās maksas netiek atmaksātas. Ja minētajā termiņā iebildums nav iesniegts, preču zīmes reģistrāciju var apstrīdēt tiesā (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa).

Pieteicējs par papildu maksu var pieprasīt reģistrācijas pieteikuma paātrinātu izskatīšanu.

Preču zīmju reģistrācijas procedūra

Papildu informācija

Pieteikums atzīts par neiesniegtu* – pieteikums sākotnēji nesatur kādu no pieteikuma datuma noteikšanai obligātajām sastāvdaļām (lūgumu reģistrēt preču zīmi, ziņas par pieteicēju, reģistrācijai pieteikto apzīmējumu, preču/pakalpojumu sarakstu vai pieteikuma samaksas dokumentu), un pieteicējs šos trūkumus nenovērš. Arvalstu personas Patentu valdes procedūrās ir tiesīgas piedalīties tikai ar profesionāla patentpilnvarnieka starpniecību.

Pieteikums noraidīts* – iepriekšējās izskatīšanas laikā pieteicējs nav novēršis trūkumus pieteikuma sastāvdaļās, kas nav saistītas ar pieteikuma datuma noteikšanu

Reģistrācijas atteikums* – pieteiktais apzīmējums atzīts par tādu, kas nav reģistrējams

Reģistrācija atzīta par spēkā neesošu** – apmierināts ieinteresētās personas iesniegtais iebildums, un preču zīme atzīta par spēkā neesošu ar reģistrācijas dienu

* lēmums var tikt apstrīdēts, iesniedzot apelāciju Patentu valdei
** lietu var no jauna izskatīt tiesā

Eiropas Savienības preču zīmes pieteikšana un reģistrācija

Eiropas Savienības preču zīmju regulējumu nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi.

Eiropas Savienības preču zīmes (ES preču zīmes) tiek reģistrētas Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojā (EUIPO) Alikantē (Spānijā), un reģistrācija attiecas vienlaikus uz visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. ES preču zīmei ir vienots raksturs, tai ir vienādas tiesiskās sekas visā ES, to nevar nodot citai personai, atteikties no tās, atzīt to par spēkā neesošu vai atcelt, vai arī aizliegt tās izmantošanu citādi kā vien attiecībā uz visu ES.

Pirms reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas pieteicējam ir jāpārbauda, vai identiska vai līdzīga preču zīme attiecībā uz identiskām vai līdzīgām precēm un pakalpojumiem jau nav reģistrēta kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm. **Plaša informācija par Eiropas Savienības, nacionālā un starptautiskā līmenī pieteiktām un reģistrētām preču zīmēm ir pieejama datubāzē "TMview":**

<https://www.tmdn.org/tmview/#/tmview>

Lai reģistrētu ES preču zīmi, EUIPO ir jāiesniedz preču zīmes reģistrācijas pieteikums un jāsamaksā pieteikuma maksa. Pieteikumu var aizpildīt latviešu valodā, to var iesniegt elektroniski, papīra formātā pa pastu vai ar īpaša kurjeru dienesta starpniecību. Elektroniski iesniegtiem pieteikumiem ir maksas atlaides. **Pieteikumu tiešsaistē var iesniegt EUIPO tīmekļa vietnē, izmantojot lietotāja vidi User Area:**

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/lv/home>

Informācija par pieteikuma maksām ir atrodama:

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/lv/fees-payable-direct-to-euipo>

Pēc pieteikuma saņemšanas EUIPO pārbauda tā atbilstību formālajām prasībām un preču zīmes atbilstību tā sauktajiem atteikuma absolūtajiem pamatiem, kurus izskatot, ņem vērā visu ES dalībvalstu patērētāju uztveri. Zīme nedrīkst būt aprakstoša, maldinoša vai amorāla nevienā no dalībvalstu oficiālajām valodām. Ja EUIPO ekspertiem pēc pieteikuma izskatīšanas pret to nav pretenziju, to publicē EUIPO oficiālajā izdevumā. Trīs mēnešu laikā pēc pieteikuma publikācijas dienas jebkurš agrāko tiesību īpašnieks var iesniegt iebildumu pret zīmes reģistrāciju. Ja nav saņemti iebildumi pret preču zīmes reģistrāciju, preču zīmi reģistrē. Ja pret Eiropas Savienības zīmes reģistrāciju ir saņemts iebildums, to izskata EUIPO leibildumu nodaļa, taču strīda gadījumā attiecīgo lēmumu var pārskatīt EUIPO Apelācijas padomē. Ja preču zīmi neregistrē, pieteikuma maksa netiek atgriezta.

Preču zīmes starptautiskā reģistrācija

Preču zīmju starptautisko reģistrāciju regulē divi starptautiskie līgumi: Madrides nolīgums par zīmju starptautisko reģistrāciju un Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju protokols. Šo līgumu nosacījumi attiecas uz valstīm, kas ir tiem pievienojušās un līdz ar to ietilpst Madrides Savienībā. Tā kā Latvija ir Madrides Savienības dalībvalsts, Latvijas preču zīmju pieteicēji var izmantot šo līgumu garantētās priekšrocības un ar vienu reģistrācijas pieteikumu nodrošināt preču zīmei aizsardzību pieteicēja izvēlētajās Madrides Savienības valstīs. **Madrides Savienības valstu saraksts pieejams Pasaules Intelektuālā Īpašuma organizācijas (World Intellectual Property Organization – WIPO) tīmekļa vietnē:**

<https://www.wipo.int/madrid/en/members/>

Diemžēl ne visu Madrides Savienības dalībvalstu preču zīmju datubāzes ir publiski pieejamas, līdz ar to informācija par identiskas vai līdzīgas preču zīmes eksistenci kādā no dalībvalstīm var izrādīties nepilnīga. **Salīdzinoši plaša informācija par pieteiktajām un reģistrētajām preču zīmēm pieejama arī datubāzē "TMview":**

<https://www.tmdn.org/tmview/#/tmview>

un datubāzē Madrid Monitor:

<https://www3.wipo.int/madrid/monitor/en/>

(izmantojot paplašinātās meklēšanas iespēju "Advanced Search", ailē Designated Contracting Parties jāieraksta izvēlētais valsts divburtu kods).

Starptautiskajai reģistrācijai var pieteikt Patentu valdē reģistrētas vai reģistrācijai pieteiktas Latvijas pieteicēju preču zīmes (ar nosacījumu, ka tās tiks reģistrētas).

Lai Patentu valde varētu sagatavot preču zīmi starptautiskajai reģistrācijai, pieteicējs aizpilda starptautiskās reģistrācijas pieteikuma veidlapu, kas atrodama Patentu valdes tīmekļa vietnes sadaļā "Preču zīmes" – "Veidlapas":

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-zimes/veidlapas>

Pieteikuma veidlapu aizpilda latviešu valodā, un tajā sniegtajiem datiem par preču zīmi un zīmes īpašnieku ir jāsakrīt ar nacionālās reģistrācijas vai nacionālās reģistrācijas pieteikuma datiem. Preču un/ vai pakalpojumu saraksts jāpievieno angļu vai franču valodā, un tas nedrīkst aptvert plašāku preču un/ vai pakalpojumu klāstu, kā norādīts nacionālajā reģistrācijā vai nacionālās reģistrācijas pieteikumā, bet var būt šaurāks par to. Starptautiskās reģistrācijas pieteikumā jānorāda tās Madrides Savienības dalībvalstis, kurās pieteicējs vēlas aizsargāt šo preču zīmi. Patentu valde pārbauda pieteikuma datu atbilstību noteikumiem, kā arī sagatavo un nosūta starptautiskās reģistrācijas pieteikumu WIPO Starptautiskajam birojam Ženēvā (Šveicē). Starptautiskās reģistrācijas pieteikuma sagatavošana ir pakalpojums, par kuru Patentu valde iekasē maksu. Savukārt par zīmes starptautisko reģistrāciju pieteicējs maksā tieši Starptautiskajam birojam. **Starptautiskās reģistrācijas maksas lielums ir atkarīgs no valstu skaita, kurās pieprasīta preču zīmes aizsardzība, kā arī no preču un/ vai pakalpojumu saraksta klašu skaita. Maksu kalkulators pieejams:**

<https://www.wipo.int/madrid/feescalculator/>

Starptautiskais birojs neveic preču zīmes ekspertīzi. Ja pieteikums atbilst visām formālajām prasībām un ir samaksāta reģistrācijas maksa, Starptautiskais birojs preču zīmi reģistrē starptautiskajā reģistrā un nosūta zīmes īpašniekam vai tā pilnvarotajam pārstāvim reģistrācijas apliecību.

Katrā valstī, uz kuru ir attiecināta starptautiskā reģistrācija, tiek veikta preču zīmes ekspertīze. Tā tiek veikta saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem.

Gada laikā no dienas, kad zīme ierakstīta starptautiskajā reģistrā, preču zīmju iestāde, kura veic ekspertīzi, paziņo Starptautiskajam birojam, vai attiecīgajā valstī preču zīmei var tikt nodrošināta aizsardzība, vai arī informē par iemesliem, kuru dēļ aizsardzība tiek atteikta (dažās Madrides Savienības dalībvalstīs šis termiņš ir 18 mēneši). Starptautiskajā reģistrā tiek ierakstīta informācija par ekspertīzes rezultātiem katrā no pieteicēja izvēlētajām valstīm. Aizsardzības atteikums kādā no valstīm attiecas tikai uz konkrēto valsti, neskarot starptautiskās reģistrācijas tiesisko aizsardzību pārējās pieteicēja norādītajās valstīs.

Starptautiskās reģistrācijas īpašnieks jebkurā brīdī var papildināt valstu skaitu, kurās preču zīmei nepieciešams nodrošināt aizsardzību. **Vēlāka teritoriāla attiecinājuma pieprasījumu īpašnieks var iesniegt tieši Starptautiskajā birojā, aizpildot veidlapu "Designation subsequent to the international registration" (Form MM4) <http://www.wipo.int/madrid/en/forms/>, to var iesniegt arī elektroniski, un var arī ar šādu pieprasījumu vērsties Patentu valdē.**

Ko nozīmē izņēmuma tiesības uz preču zīmi?

Kā darbojas preču zīme reģistrācija?

Gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā, gan starptautiski reģistrēta preču zīme nodrošina izņēmuma tiesības attiecīgajā teritorijā. Reģistrācija ir spēkā 10 gadus, skaitot no pieteikuma datuma. Šim termiņam beidzoties, reģistrāciju var atjaunot ikreiz uz jaunu 10 gadu periodu. **Preču zīmes īpašniekam ir tiesības, lietojot reģistrētu un spēkā esošu preču zīmi, tai pievienot apzīmējumu ®.**

Tiesības uz preču zīmi var pārdot, dāvināt, iekļāt vai citādi iekļaut privāttiesiskajā apgrozībā. Ar licences līgumu var piešķirt citai personai tiesības preču zīmi lietot. Šādas darbības noteikti vēlams fiksēt preču zīmju reģistrā.

Izņēmuma tiesības uz preču zīmi izpaužas tādējādi, ka personai, uz kuras vārda preču zīme reģistrēta, ir tiesības aizliegt citām personām saimnieciskajā aprītē izmantot šādus apzīmējumus:

- jebkuru preču zīmei identisku apzīmējumu saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski precēm vai pakalpojumiem, kuriem reģistrēta preču zīme;
- jebkuru apzīmējumu, ja sakarā ar tā identiskumu vai līdzību preču zīmei un to preču vai pakalpojumu identiskumu vai līdzību, kuriem reģistrēta preču zīme un saistībā ar kuriem minēto apzīmējumu lieto, pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji šo apzīmējumu sajauc ar preču zīmi vai uztver šo apzīmējumu kā tādu, kas saistīts ar preču zīmi.

Citām personām var aizliegt šādus apzīmējumus lietot (uzdrukāt, piestiprināt) uz precēm vai to iepakojuma, var aizliegt preču piedāvāšanu, laišanu tirgū vai uzglabāšanu, pakalpojumu sniegšanu vai piedāvāšanu saistībā ar šiem apzīmējumiem, preču importu vai eksportu, minēto apzīmējumu lietošanu lietišķajos dokumentos, reklāmā vai domēna vārdā, ja attiecīgā tīmekļa vietne tiek izmantota preču vai pakalpojumu izplatīšanai.

Preču zīmes īpašniekam pašam ir jāseko, vai kāds cits nepiesaka reģistrācijai vai nelieto tādu pašu vai līdzīgu apzīmējumu saistībā ar tādām pašām vai līdzīgām precēm vai pakalpojumiem. Pastāv iespēja arī vērsties pret tā sauktajām sagatavošanas darbībām – preču iepakojuma vai etiķešu izgatavošanu ar šādiem apzīmējumiem, pat ja preces vēl tirgū nav nonākušas.

Svarīgi arī, ka preču zīmi vajag lietot. Ja piecu gadu laikā pēc preču zīmes reģistrācijas to neuzsāk lietot saimnieciskajā darbībā, vai ja tās lietojumā ir piecu gadu pārtraukums, ieinteresētās personas var panākt preču zīmes reģistrācijas atcelšanu. Turklāt, ja preču zīme piecus gadus nav lietota, tās īpašnieks var zaudēt strīdā, kad tas vērsās pret savas preču zīmes neatļautu lietošanu vai pret citas personas līdzīgas preču zīmes reģistrāciju.

Supernova

M 68 739; LATVIJAS TELEVĪZIJA, Valsts SIA

Ko darīt, ja konstatē tiesību uzpreču zīmi pārkāpumu?

Konstatējot reģistrētas preču zīmes izmantošanu saimnieciskajā darbībā bez īpašnieka atļaujas, tiesā var celt civilprasību par preču zīmes pārkāpumu un pieprasīt izmantošanas izbeigšanu, pārkāpuma atkārtošanās vai nākotnē iespējama pārkāpuma novēršanu, kaitējuma atlīdzināšanu, tiesāšanās izdevumu segšanu, pārkāpuma preču un to izgatavošanā izmantoto rīku un materiālu iznīcināšanu. Attiecīgā pirmās instances tiesa ir Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, bet jāņem vērā, ka šādu prasību var celt tikai triju gadu laikā no brīža, kad preču zīmes īpašnieks uzzināja vai tam vajadzēja uzzināt par preču zīmes nelikumīgu izmantošanu.

Ja izmantots tāds apzīmējums, kurš ir identisks tādām pašām precēm vai pakalpojumiem reģistrētai preču zīmei vai kuru tā būtiskajos elementos nevar atšķirt no šādas preču zīmes, vainīgās personas var saukt pie administratīvās atbildības, vērsties Valsts policijā. Gadījumos, kad preču zīmes pārkāpums vai preču zīmes viltošana izdarīta apzināti, ievērojamā vai lielā apmērā vai veikta organizētā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, vainīgos var saukt arī pie kriminālatbildības.

Informācija pieteicējiem

Informācija par preču zīmes aizsardzību:

Patentu valdes tīmekļa vietnē: <https://www.lrpv.gov.lv>

Informāciju var saņemt arī, zvanot uz tālruni 67099600 un rakstot uz e-pastu pasts@lrpv.gov.lv

Saņemt konsultācijas par preču zīmju pieteikumu, iesniegt preču zīmju pieteikumus, piekļūt informācijas resursiem par preču zīmēm, saņemt konsultācijas par to izmantošanu, kā arī pasūtīt preču zīmju meklējumus:

Patentu valde

Raiņa bulvāris 15, Rīga, LV-1050

Klientu apkalpošanas laiks:

darba dienās 9:00 – 17:00

Buklets sagatavots pēc Latvijas Republikas Patentu valdes iniciatīvas ar Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja finansiālu atbalstu.